

Sygnatura akt I C 495/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2023 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Marek Dziwiński

Protokolant: Anna Lasko

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 marca 2023 r. w K.

sprawy z powództwa J. S. (1)

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powódki J. S. (1) kwotę 9.293,47 zł (słownie złotych: dziewięć tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt trzy 47/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11.08.2022r. do dnia zapłaty;

II zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powódki J. S. (1) kwotę 2.317,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 495/22

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15 marca 2023 r.

Powódka J. S. (1), prowadząca działalność gospodarczą pod firmą (...) (...) z siedzibą we W. złożyła pozew (k. 2-7v), w którym domagała się zasądzenia na swoją rzecz od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 9.293,47 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Wniosła także o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że dochodzi częściowej dopłaty do odszkodowania przyznanego tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego oraz kosztów holowania uszkodzonego pojazdu, ponieważ strona pozwana wypłaciła jej jako cesjonariuszowi wierzytelności z tego tytułu odpowiednio kwoty 1.646,00 zł i 474,53 zł. Pozwany ubezpieczyciel uznał bowiem jedynie 10 z łącznych 17 dni najmu samochodu zastępczego i przyjął dobową stawkę najmu w wysokości 155,00 zł netto za dobę, podczas gdy łączny koszt najmu pojazdu zastępczego przez okres 17 dni wynosił 5.950,00 zł, gdyż stawka dobowego najmu została ustalona na kwotę 350,00 zł netto. Wystawiona przez J. S. (1) faktura, opiewająca na łączną kwotę 11.414,77 zł, zawierała w sobie oprócz kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, także należności z tytułu podstawienia i odbioru tego pojazdu oraz koszty holowania uszkodzonego pojazdu należącego do poszkodowanego kolidującą drogą.

W odpowiedzi na pozew (k. 44-46v) strona pozwana (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Strona pozwana w uzasadnieniu zakwestionowała roszczenia przysługujące powódce co do ich wysokości. Przede wszystkim nie zgodziła się z przyjętymi przez nią dobowymi stawkami najmu pojazdu zastępczego, które były zawyżone wobec tych, które oferują inne przedsiębiorstwa wypożyczające samochody zastępcze, a współpracujące z pozwanym ubezpieczycielem w ramach prowadzonej przez niego (...) S.A. Strona pozwana wskazała przy tym, że skierowała do poszkodowanego kolizją drogową propozycję udostępnienia mu pojazdu zastępczego na tych zasadach, jednakże wobec skorzystania przez niego z usług świadczonych przez powódkę przed zgłoszeniem szkody komunikacyjnej ubezpieczycielowi, ta okazała się być nieskuteczna, bowiem poszkodowany nie miał sposobności, ażeby z owa propozycją się w ogóle zapoznać i przeanalizować jej atrakcyjność. W dalszej kolejności zakwestionowała oryginalność przedłożonych przez powódkę kserokopii oświadczeń poszkodowanego złożonych w związku z procesem naprawiania szkody. Poza tym podniosła zarzut braku legitymacji czynnej powódki z powodu nieważności umowy cesji wierzytelności w zakresie dochodzonych kosztów holowania z uwagi na brak odpowiedniej causy. Strona pozwana wystąpiła również z propozycją ugodowego zakończenia sporu w ten sposób, że zapłaciłaby powódce połowę dochodzonego żądania pozwu oraz pokryłaby niezbędne koszty procesu, jakie J. S. (1) poniosła w związku z wytoczeniem przedmiotowego powództwa.

W piśmie procesowym z dnia 17 października 2022 r. (k. 68-79v) powódka podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie wyrażone w pozwie i ustosunkowała się do zarzutów podniesionych przez stronę pozwaną w jej odpowiedzi na pozw.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. (1) prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) (...) z siedzibą we W. polegającą na wynajmie samochodów zastępczych poszkodowanemu, których samochodu uległy tymczasowemu unieruchomieniu na skutek kolizji komunikacyjnej.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 14 listopada 2020 r. w L. przy ul. (...) doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód marki V. (...) o nr rej. (...), stanowiący własność M. S.. Sprawca zdarzenia objęty był ochroną ubezpieczeniową na podstawie ważnej polisy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej z (...) S.A. z siedzibą w W..

Poruszający się samochodem marki V. (...) sprawca podczas manewru zmiany pasa ruchu wymusił pierwszeństwo, w wyniku czego doszło do zderzenia z prawidłowo poruszającym się pojazdem poszkodowanego marki V. (...), powodując przy tym uszkodzenia prawej jego części.

(okoliczność bezsporna)

Stan uszkodzonego pojazdu V. (...) oraz miejsce zdarzenia wymagały jego odholowania do miejscowości K., w której zamieszkuje poszkodowany. Mając na uwadze, że należący do niego pojazd nie nadawał się do jazdy, M. S. potrzebował samochodu zastępczego zarówno do użytku codziennego, jak i do prowadzenia wykonywanej przez siebie działalności gospodarczej.

Dowód:

- wydruk informacji o działalności gospodarczej poszkodowanego wygenerowany z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej dnia 28 września 2022 r., k. 57-57v,
- oryginał oświadczenia poszkodowanego z dnia 30 listopada 2020 r., k. 111.

W związku z tym M. S. zdecydował się wynająć pojazd zastępczy od J. S. (1), co nastąpiło w dniu 14 listopada 2020 r. Zlecił także zamówienie usługi odholowania uszkodzonego pojazdu na swój adres zamieszkania.

Wynajęty przez poszkodowanego pojazd, C. (...), należał do tego samego segmentu co uszkodzony w wyniku kolizji drogowej V. (...), tj. bus/dostawczy. Samochód został podstawiony pod adres zamieszkania M. S., a następnie odebrany stamtąd przez wynajmującego w dniu 30 listopada 2020 r.

Dowód:

- kontrakt wynajmu auta z dnia 14 listopada 2020 r., k. 13,
- oświadczenie do podstawienia auta, k. 14,
- upoważnienie z dnia 14 listopada 2020 r., k. 16,
- zlecenie holowania z dnia 14 listopada 2020 r., k. 21.

Dzienna stawka najmu pojazdu zastępczego przez powódkę wynosiła 350 zł netto i odpowiadała średnim stawkom rynkowym przy uwzględnieniu ofert pozostałych przedsiębiorstw świadczących usługi wynajmu pojazdów zastępczych w segmencie bus/dostawczy/van. Również zastosowane koszty holowania pojazdu (stawka za dojazd – 5,80 zł/km oraz przewóz pojazdu – 6,20 zł/km) nie przewyższały maksymalnych kosztów tego typu usług świadczonych przez przedsiębiorstwa zajmujące się holowaniem uszkodzonych pojazdów na rynku lokalnym.

Dowód:

- kontrakt wynajmu auta z dnia 14 listopada 2020 r., k. 13,
- formularz usług pomocy drogowej z dnia 14 listopada 2020 r., k. 25,
- cennik szczegółowy P.(...), k. 31,
- cenniki pomocy drogowej, k. 28, 32 i 33,
- dokument z opinii biegłego J. S. (2) z dnia 28 stycznia 2021 r. przygotowanej dla Sądu Rejonowego w Kielcach w sprawie o sygn. akt V GC 1731/20, k. 95-95v,
- dokument z opinii biegłego P. R. z dnia 27 listopada 2021 r. przygotowanej dla Sądu Rejonowego w Suwałkach w sprawie o sygn. akt V GC 381/20, k. 97-98v.

W tym samym dniu, tj. 14 listopada 2020 r., M. S. przelał na rzecz powódki wierzytelność z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego (w tym koszty podstawienia i odbioru auta od klienta) oraz z tytułu kosztów usługi holowania przysługującą mu w związku ze szkodą komunikacyjną likwidowaną przez pozwanego ubezpieczyciela.

Łączne koszty wynajmu pojazdu zastępczego, holowania uszkodzonego pojazdu oraz powiązane usługi podstawienia i odbioru auta zastępczego od klienta wyniosły 11.414,77 zł, w tym 2.332,45 zł tytułem usługi holowania.

Dowód:

- umowa cesji wierzytelności z dnia 14 listopada 2020 r., k. 29,
- faktura nr (...) z dnia 08 grudnia 2020 r., k. 15,
- faktura VAT nr (...) z dnia 14 listopada 2020 r., k. 22.

M. S. zgłosił szkodę (...) S.A. z siedzibą w W. dopiero dwa dni po zdarzeniu, czyli 16 listopada 2020 r. i jednocześnie wskazał, że miał już wynajęty pojazd zastępczy. Potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia otrzymał następnego dnia wraz z informacją, że strona pozwana świadczy usługi wynajmu pojazdów zastępczych typu dostawczego po stawkach: 190,00

zł netto za dobę, w przypadku najmu na okres nie dłuższy niż 7 dni oraz 155,00 zł netto za dobę – najem trwający powyżej 7 dni.

Dowód:

- podsumowanie zgłoszenia szkody nr (...), k. 54,
- informacja o przyjęciu zgłoszenia szkody, k. 58,
- zasady wynajmu pojazdu zastępczego, k. 60,
- oświadczenie o stawkach najmu pojazdów zastępczych, k. 65.

Pismem z dnia 08 grudnia 2020 r. powódka poinformowała pozwanego ubezpieczyciela o wystawieniu faktury za wynajem auta zastępczego oraz holowanie uszkodzonego pojazdu i zwróciła się o wypłatę należnego odszkodowania.

Dowód:

- pismo powódki z dnia 08 grudnia 2020 r., k. 17.

Pismem z dnia 27 maja 2022 r. (...) S.A. z siedzibą w W. uwzględnił koszty holowania na kwotę 474,53 zł, które przelano J. S. (1) w dniu 11 lipca 2022 r.. Wcześniej strona pozwana wypłaciła z tytułu odszkodowania kwotę 1.646,00 zł, w tym 1.550,00 tytułem uznanych kosztów najmu pojazdu zastępczego, które zaksięgowano na koncie bankowym powódki 18 lutego 2021 r oraz odszkodowanie w wysokości 4.173,00 zł tytułem szkody całkowitej stwierdzonej w pojeździe poszkodowanego.

Dowód:

- pismo strony pozwanej z dnia 27 maja 2022 r., k. 18,
- potwierdzenie transakcji z dnia 18 lutego 2021 r., k. 19,
- potwierdzenie transakcji z dnia 11 lipca 2020 r., k. 20.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie głównym problemem w świetle przedstawionych stanowisk stron było określenie, czy stosowane przez powódkę stawki najmu pojazdu zastępczego oraz przyjęte przez nią koszty holowania uszkodzonych pojazdów, stanowią uzasadnione koszty w związku ze świadczeniem tego typu usług. Fakt wystąpienia kolizji z dnia 14 listopada 2020 r. oraz towarzyszące jej okoliczności, a w dalszej kolejności odpowiedzialność za to zdarzenie pozwanego ubezpieczyciela były między stronami bezsporne. Na etapie przeprowadzania postępowania likwidacyjnego strona pozwana zakwestionowała natomiast – a w trakcie postępowania zaś podtrzymała to stanowisko – żądanie pozwu przewyższające wartość dotychczas wypłaconego przez nią odszkodowania.

Przede wszystkim spór dotyczył zastosowanej przez powódkę stawki najmu pojazdu zastępczego z segmentu dostawczego, czyli odpowiadającemu temu, do którego należał uszkodzony w wyniku zdarzenia drogowego pojazd poszkodowanego. Pozwany ubezpieczyciel przy wypłacie odszkodowania przyjął za zasadną stawkę rzędu 155,00 zł netto za dobę wynajmu, z kolei w odniesieniu do łącznych 17 dni najmu samochodu zastępczego przez poszkodowanego w niniejszej sprawie uznał jedynie 10 dni.

Należało stwierdzić, że przyjęte przez J. S. (1) stawki rzędu 350,00 zł netto za dobę wynajmu nie wykraczały poza stawki występujące na rynku wypożyczalni tego typu samochodów zastępczych, a w wielu wypadkach pokrywały się z tymi obowiązującymi u innych przedsiębiorców świadczących podobne usługi. Na dowód czego powódka przedstawiła szereg cenników, które wskazywały na to, że stosowane przez nią stawki najmu można uznać za rozsądnie

wycenione i w żaden sposób niezawyżone względem tych rynkowych, tj. powszechnie występujących w ofertach innych przedsiębiorców.

W tym miejscu należy od razu nadmienić, że stawki przyjęte przez przedsiębiorstwa współpracujące ze stroną pozwaną nie stanowiły stawek miarodajnych, ponieważ pozostawały rażąco zaniżone w stosunku do stawek obowiązujących na rynku przedsiębiorców świadczących usługi najmu pojazdów zastępczych, z których poszkodowani mogą skorzystać w pierwszej kolejności, bez potrzeby oczekiwania na otrzymanie propozycji ubezpieczyciela pokrywającego daną szkodę. Przede wszystkim celowość i potrzeba wynajmu pojazdu zastępczego wywołana gwałtowną utratą dotychczasowego środka komunikacji nie może być ograniczona przez wyczekiwanie przez poszkodowanych na reakcję ze strony ubezpieczyciela.

Tak samo trzeba było rozstrzygnąć kwestię zasadnego okresu wynajmu pojazdu zastępczego, który trwał łącznie 17 dni, licząc od daty kolizji drogowej, przy czym strona pozwana uznała tylko 10 dni takiego najmu. Na dowód czego powódka przedłożyła dokument zawierający opinię biegłego P. R., powołanego w sprawie podobnej do rozpatrywanej, gdzie zlecono mu m.in. ustosunkowanie się do koniecznego i niezbędnego okresu najmu pojazdu zastępczego w celu likwidacji szkody w pojeździe należącym do poszkodowanego. Biegły podzielił ugruntowane w orzecznictwie stanowisko, że zasadnym jest przyjęcie czasu najmu odpowiadającemu okresowi od daty wystąpienia szkody do dnia pozyskania informacji o wystąpieniu szkody całkowitej, z uwzględnieniem dodatkowych 7 dni z przeznaczeniem na poszukiwanie drugiego pojazdu i odpowiednie zagospodarowanie wraku.

W rozpatrywanej sprawie okres najmu trwał 17 dni, począwszy od dnia wystąpienia szkody, tj. od dnia 14 listopada 2020 r., do dnia zwrotu pojazdu zastępczego przez M. S. w dniu 30 listopada 2020 r. Strona pozwana uznała swoją odpowiedzialność i wypłaciła powódce częściowe odszkodowanie z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego dopiero 18 lutego 2021 r. Biorąc to wszystko pod uwagę, należało stwierdzić, że pozwany ubezpieczyciel nie miał żadnej podstawy, aby uznać tylko część dni najmu. Dodatkowo należało wskazać, że poszkodowany przestał korzystać z samochodu zastępczego na długo przed przyznaniem powódce przez stronę pozwaną jakichkolwiek środków tytułem odszkodowania w związku z zaistniałą szkodą komunikacyjną.

Przechodząc z kolei do stosowanych przez J. S. (1) stawek liczonych za kilometr dojazdu do uszkodzonego pojazdu oraz następnie jego odholowania do miejsca zamieszkania poszkodowanego, także przychyłono się do podniesionych przez nią twierdzeń. Stawki rzędu 5,80 zł/km i 6,20 zł/km (odpowiednio za dojazd na miejsce zdarzenia i przewozu do punktu docelowego) nie mogły zostać uznane jako rażąco wygórowane. Na dowód czego powódka powołała się na dokumenty zawierające opinię wspomnianego już wyżej biegłego P. R. oraz opinię biegłego J. S. (2), gdzie zlecono im ustosunkowanie się do używanych przez nią stawek za holowanie uszkodzonego pojazdu w odniesieniu do tych obecnych na rynku lokalnym. Biegli zgodnie stwierdzili, że podane wyżej stawki dojazdu i przewozu uszkodzonych pojazdów stosowane przez powódkę nie wykraczają poza maksymalne stawki rynkowe.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych przez stronę pozwaną, w pierwszej kolejności należało ocenić ten dotyczący braku legitymacji czynnej po stronie powódki w zakresie dochodzenia kosztów holowania uszkodzonego pojazdu z uwagi na nieważność umowy cesji. W jednym z najnowszych orzeczeń Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2020 r. (sygn. akt III CZP 63/19, OSNC 2020, nr 11, poz. 96) przesądzono, że zaciągnięcie przez poszkodowanego zobowiązania do zapłaty czynszu najmu pojazdu zastępczego stanowi szkodę w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. pozostającą w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym. Innymi słowy – Sąd Najwyższy podkreślił, że to do poszkodowanego należy decyzja czy spełni świadczenie w sposób typowy (przez dokonanie zapłaty), czy w inny sposób, np. przenosząc na wierzyciela swoją wierzytelność wobec sprawcy o zapłatę zobowiązania. Jeżeli bowiem obie strony umowy najmu godzą się na inny sposób wykonania zobowiązania, w miejsce realnej zapłaty, to nie może być to traktowane jako gorszy sposób wykonania zobowiązania. Dokonanie zatem przez poszkodowanego cesji wierzytelności przysługującej mu wobec sprawcy szkody nie wywołuje odmiennego skutku od zapłaty czynszu najmu pojazdu zastępczego i z woli stron staje się taką zapłatą. Dlatego żądanie przez powódkę kosztów związanych z holowaniem uszkodzonego pojazdu należało ocenić na jak najbardziej zasadne i pozostające w związku z likwidowaną szkodą.

W stosunku do skierowanej przez pozwanego ubezpieczyciela do poszkodowanego oferty wynajmu pojazdu zastępczego trzeba było przyznać, że nie miała ona większego znaczenia wobec tego, że M. S. już w dniu kolizji drogowej wynajął od powódki pojazd zastępczy. Wskazana uprzednio propozycja doszła do niego bowiem dopiero po tym jak zgłosił szkodę stronie pozwanej, co miało miejsca dwa dni po tym, jak zdołał wynająć niezbędny mu zarówno w życiu codziennym, jak i prowadzeniu działalności gospodarczej samochód zastępczy od powódki.

Na koniec rozważań dotyczących zarzutów podniesionych przez stronę pozwaną należy wskazać, że w toku rozpatrywania sprawy, tj. w jej odpowiedzi na pozew, wniosła o zobowiązanie powódki do przedłożenia do akt niniejszego postępowania oryginałów oświadczeń poszkodowanego kolizją drogową, które składał w związku z procesem naprawy wyrządzonej mu szkody komunikacyjnej. W dalszej kolejności pozwany ubezpieczyciel domagał się na tej podstawie, aby przeprowadzono dowód z opinii biegłego grafologa na okoliczność wykazania autentyczności podpisów złożonych na dokumentach obejmujących treść wyżej wskazanych oświadczeń M. S.. Na rozprawie w dniu 15 marca 2023 r. (k. 116) pominięto ten dowód na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. jako zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania, uprzednio pozyskując od powódki oryginały przedmiotowych oświadczeń, które zostały złożone w aktach omawianej sprawy (k. 109-111).

Dowody przedstawione przez stronę pozwaną nie pozwoliły na wyciągnięcie innych wniosków, aniżeli tych zgodnych z twierdzeniami i stanowiskiem zaprezentowanym przez powódkę, która zdołała w pełni wykazać zasadność dochodzonych przez siebie roszczeń. Pozwany ubezpieczyciel poprzestał w zasadzie na ich kwestionowaniu, nie domagając się przy tym przeprowadzenia dowodów, które nie zmierzałyby jedynie do przedłużenia niniejszego postępowania, a przyczyniłby się do uznania jego stwierdzeń za udowodnione.

Mając to wszystko na uwadze, powództwo J. S. (1) podlegało uwzględnieniu w całości i z tej przyczyny należało zasądzić na jej rzecz od strony pozwanej kwotę 9.293,47 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia powództwa, zgodnie z żądaniem pozwu, tytułem odszkodowania w zakresie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, w tym kosztów podstawienia i jego odbioru oraz holowania uszkodzonego samochodu należącego do poszkodowanego kolizją drogową.

Orzeczenie o kosztach procesu Sąd wydał na podstawie przepisu art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Dlatego też w punkcie II wyroku zasądzono od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.317,00 zł, na którą to składały się: opłata od pozwu w kwocie 500,00 zł (k. 10), kwota 1800,00 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego ustalona na podstawie przepisu § 2 pkt 4 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 z późn. zm.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł (k. 9).